І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 234. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 7-го ГРУДНЯ 1960 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 7, 1960 No. 234. VOL. LXVII.

ПРОПОНУЮТЬ РЕОРГАНІЗАЦІЮ ДЕПАРТАМЕНТУ ОБОРОНИ

ОЧОЛЮВАНИЙ СЕН. САЙМІНГТОНОМ КОМІТЕТ РЕКОМЕНДУЄ СТВОРЕННЯ ОДНОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ОБОРОНИ І ОДНОГО ШЕФА ШТАБУ

Палм Біч, Флорида. — 6-членний комітет, очолюваний сенатором Стюартом Саймінгтоном, 5-го грудня передав новообраному президентові Джанові Ф. Кеннеді 16-сторінковий проєкт повної реорганізації департаменту оборони. Президент - елект Кеннеді прийняв цей проєкт і назвав його „цікавою і конструктивною студією, яку дбайливо аналізуватиме Конґрес і новий уряд". Але Кеннеді відмовився заявити, чи він одобрює проєкт Саймінгтона. Гадають, що Саймінгтон вже тепер опублікував свої рекомендації, щоб почути, як на них зареагує Пентагон, де переважають прихильники децентралізації збройних сил. Сенатор Саймінгтон вірить, що здійснення його пляну заощадило б в оборонному бюджеті коло $8 більйонів річно, які можна б було зужити на інші цілі в ділянці оборони. Під час виборчої кампанії Кеннеді обіцяв збільшити видатки на оборону, щоб тим способом не допустити до вибуху війни, бо ворог не матиме відваги атакувати, коли ЗДА будуть сильні. Головні пункти рекомендацій сенатора Саймінгтона є такі: 1) Централізація оборони країни в руках обного секретаря оборони, який мав би право розділювати для окремих родів зброї ті фонди, які Конґрес призначає на оборону країни. Тепер Конґрес призначає, скільки має виносити бюджет армії, летунства і фльоти; 2) Створення одного тільки шефа штабу для всіх збройних сил. Той шеф штабу проводив би Радою Військових Дорадників, яка складалася б із старших офіцерів, яких призначав би Президент із окремих родів зброї, до яких вони пізніше не вератлися б. Це зроблено на те, щоб ті військовики не були прихильниками свого роду зброї. 3) Ліквідація окремих департаментів армії, фльоти і летунства та скасування цивільних секретарів, підсекретарів і асистентів секретарів; разом мали б зліквідувати 15 вищих становищ; 4) Функції всіх тих урядовців перейшли б на секретаря оборони, бо окремі роди збройних сил були б затримані і надалі; 5) Створення чотирьох більших командних одиниць: стратегічної команди, яка діяла б тоді, коли ЗДА були б змушені вести загальну нуклеарну війну; тактичної команди, що діяла б на випадок так званої малої війни; команди оборони, що мала б обороняти територію

Сен. Стюарт Саймінгтон

ЗДА і команди крайової ґвардії, що дбала б про відповідні резерви, цивільну оборону і домашній фронт. У звіті плянується створення двох більше постів підсекретарів оборони, один із них мав би займатися адміністрацією, справами, а другий „системою зброї". Вони підлягали б секретареві оборони і його заступникові. Сенатор Саймінгтон був секретарем летунства за уряду Трумана, коли вперше ввели були інституцію окремих секретарів для окремих родів зброї: летунства, армії і фльоти. Гадають, що Конґрес не буде вповні вдоволений із проєкту сенатора Саймінгтона, який рекомендує, щоб секретар оборони, а не Конґрес, контролював фонди, призначені в буджеті на оборону країни. Секретар оборони Томас С. Ґейтс, вернувшися з конференції генералів і адміралів, заявив, що він є приготого, щоб тепер робити якісь зміни в оборонній структурі цієї країни, бо перед тим треба б зачекати, „як виявить себе закон про реорганізацію оборони з 1958-го року". Томас Ґейтс заявив на пресовій конференції, що він плянує після січня 1961-го року піти на довший відпочинок. Йому ніхто не пропонував залишитися на теперішньому становищі після 20-го січня 1961-го року, і він не рекомендуватиме жадних змін в оборонній структурі цієї країни, бо тих змін покищо не потреба, а втім, він не знає способу, „якби то заощадити більйони долярів на обороні". На конференції генералів обговорювали справу спільного стратегічного плянування, але в цій справі секретар оборони не міг виявити журналістам нічого, бо це належить до військової таємниці.

УКРАЇНЦІ ВСЬОГО СВІТУ ГОТУЮТЬСЯ ВШАНУВАТИ ПАМ'ЯТЬ Т. ШЕВЧЕНКА В 100-РІЧЧЯ ЙОГО СМЕРТИ

У зв'язку з плянами вшанування пам'яті Т. Шевченка в 100-річчя його смерти, що їх готуються здійснити українці З'єдинених Держав і Канади, Союз Українських Організацій Австралії відбув спеціяльну нараду і видав відозву, якою проголосив рік 1961 — Роком Шевченка в Австралії, при чому українці цієї частини світу мають зробити все, щоб якнайбільше познайомити своїх співгромадян з постаттю, творчістю та ідеями Кобзаря. Крім цього СУОА заповідає у відозві, що звернеться до ЮНЕСКО з матеріялом, щоб ця організація проголосила той же 1961 рік — Світовим Роком Шевченка. Готуються вшанувати достойно річницю смерти поета теж українці в таких европейських країнах, як Франція та Бельгія. Представники всіх центральних організацій у Франції відбули в Парижі 15 жовтня ц. р. сходини з участю делегатів від місцевих товариств й створили Шевченківський Комітет у складі: дир. П. Плевако — голова, д-р А. Вирста — заступник голови, д-р К. Митрович — секретар, інж. Ю Коваленко, п-ні М. Калитовська, інж. М. Маслов, інж. А. Жуковський, ред. І. Попович — члени. Дня 20 жовтня ц. р. відбулося перше засідання Президії Комітету, на якому створено 3 комісії та визначено завдання Комітету. Комісії очолюють д-р А. Вирста (програмову), інж. Ю. Коваленко (фінансова) та д-р К. Митрович (пресова). Завданням Комітету є гідно організувати й провести в 1961 році Шевченківські Дні насамперед в Парижі, а потім, по змозі допомагати провінції зробити те саме по всій Франції. Комітет для вшанування пам'яти Т. Шевченка зорганізували дня 15 жовтня ц. р. також представники всіх українських громадських організацій у Бельгії. У пляні вшанування Шевченківського ювілею Члени Комітету хочуть провести такі акції: звернутися з проханням до ЮНЕСКО, щоб вона проголосила 1961 рік — роком Тараса Шевченка; закликати наші громади в Бельгії, щоб вони робили заходи перед місцевими громадськими урядами з метою добитися названня одної з вулиць іменем Т. Шевченка, головно там, де проживає багато українців; почати підготовку до шевченківської виставки в Брюсселі (працю доручено окремій комісії); звернутися до бельгійських університетів, щоб вони, зглядно їх інститути літератури, відзначили роковини Шевченка, підготовити влаштування літературного вечора Шевченка в Брюсселі для бельгійців та літературної конференції для чужоземної преси.

Ген. Ґрунтер остерігає ЗДА проти психологічної війни СССР

Филаделфія, Па. — Колишній командант збройних сил НАТО генерал А л ф р е д М. Ґрунтер, який тепер є президентом А м е р и к а н с ь к о г о Червоного Хреста, промовляючи на зборах Учительського Товариства, заявив, що американські збройні сили такі могутні, що ворог не відважиться нас заатакувати. Але, на думку генерала Ґрунтера, ЗДА є слабші від СССР в „духовій ділянці, це значить, в ділянці так званої технологічної війни". І тому американці „повинні багато навчитися про інші культури і інші цивілізації". Генерал Ґрунтер казав, що „росіяни — це народ із місіонерським завзяттям", і вони стараються перетягнути на свій бік 1.400.000.000 людей у світі, які в нужді, або майже в нужді. „Якщо ЗДА втратить більше число з тих людей", — казав генерал Ґрунтер, то ми можемо програти технологічну війну, хоч матимемо численну атомову зброю.

ЗДА обмежують закупи за кордоном, щоб зменшити відплив доляра

Вашингтон. — Державний департамент наказав видатно зменшити закуп в закордонних країнах тих товарів і зброї, потрібних до оборони чужинних країв, які купувалося з фондів американської допомоги закордонним державам. Це зроблено згідно з рекомендацією президента Айзенгавера з 17-го листопада, щоб тим способом припинити відплив долярів за кордон, за які пізніше чужі держави купують золото в ЗДА. На основі наказу департаменту оборони припинять закуп товарів в таких державах: Австрії, Австралії, Бельгії, Англії, Канаді, Данії, Франції, Італії, Японії, Люксембурґу, Голляндії, Новій Зеляндії, Швеції і Західній Німеччині. Гадають, що припинення закупів в цих державах затримає у ЗДА коло одної третини з того більйона долярів, про який згадував президент Айзенгавер у своїй рекомендації з 17-го листопада. Решту мають оцадити на тому, що до ЗДА вернуться 284.000 членів американських родин військовиків і цивільних затруднених.

ВІЛЬНИЙ КИТАЙ В ОН ОСКАРЖУЄ СССР В КОЛОНІЯЛІЗМІ — ВКАЗУЄ НА УКРАЇНУ

Об'єднані Нації. — В Об'єднаних Націях в минулий понеділок 5 ц. м., під час дальшої дебати над справою колоніялізму, представник Вільного Китаю д-р Тінг Футсіянг у довгій промові виголосив акт обвинувачення проти російського імперіялізму і колоніялізму. Згадавши про історію монгольської експанзії за Джінґісхана, представник Вільного Китаю заперечив, наче б імперіялізм був притаманністю тільки західніх держав, як це тепер облудно старається впоїти в світ совєтська пропаганда. Всі великодержави були колись імперіялістичні, а залишилась у тому характері по нинішній день одна тільки Росія. Промовець довше зупинився над історією російського імперіялізму в Азії, згадавши про Єрмака та історію заснування Владивостоку і всіх інших російських посілостей в Азії. Довшу увагу він присвятив історії і теперішній ситуації в середньо-азійських так званих совєтських „республіках" та з черги зацитував твердження Хрущова, що всі т.зв. „окраїнні" землі колишньої царської імперії дістали за панування комуністів свою незалежність. Д-р Тсіянг пригадує, що після революції 1917 року всі поневолені царською Росією народи зірвались до самостійного життя, тільки одні з них змогли зберегти за собою самостійність, інші не змогли опертись російському імперіялістичному натискові. Тут він пригадав Польщу, Фінляндію і балтійські країни, які були незалежні аж по другу світову війну, та по другому боці назвав Україну і Грузію, навівши докладні дати проголошення ними самостійности та завоювання їх большевицькими арміями. Закріпивши за собою наново ті свої колишні російські колонії та винищивши в них державницько-самостійницькі елементи, Москва повела жорстоку русифікаційну політику. Китайський промовець наводить докладні статистичні дані на доказ русифікації Казахстану та України. Він навів відсоткове відношення в Україні окремих національностей в минулому і тепер та відсоткове відношення високошкільних студентів, книжок і часописів — за національністю і мовами в Україні, доказуючи безпощадний русифікаційний похід. „Був час, коли Україна була своєю культурою далеко вперед культури російської. Якщо сьогодні Росія нахваляється вищістю своєї культури, то вона здвигнула її тільки коштом принижування і переслідування культури поярмлених країн, зокрема України". Свою промову китайський промовець закінчив цитатами з творів Леніна і Сталіна про конечність колоній для процвітання російсько-комуністичної імперії.

ФРАНЦІЯ БОЙКОТУЄ ДЕБАТИ В ОН ПРО АЛЬЖИР — В АЛЬЖИРІ ЗАГРОЗА БУНТУ

Об'єднані Нації, Н. Й. — У започаткований в понеділок дня 5 грудня ц. р. в Політичній комісії Генерального зібрання ОН дебаті над справою Альжиру репрезентанти Франції не взяли участи, бойкотуючи це засідання, як і всі попередні спроби ОН обговорити альжирську проблему. Франція стоїть в дальшому на становищі, що Альжир є інтеґральною частиною Франції, так, як Гаваї належать до З'єдинених Держав, і тому теж справа Альжиру є виключно їх справою. Не зважаючи на бойкот Франції, згадану дебату започатковано на вимогу очолюваного Тунісією бльоку із 25 африкансько-азійських держав. Відкрив дебату своїм виступом туніський делегат Монґі Слім, який висловив вимогу негайного закінчення воєнних дій в Альжирі, але водночас заявився проти програми де Ґоля поступового унезалежнення Альжиру, зокрема проти його пляну поділити Альжир, щоб цим способом охоронити европейську меншість в цій країні. Тим часом в самому Альжирі починається загроза нової револьти тамошніх французів проти плянів унезалежнення випрацьованих урядом президента де Ґоля плянів унезалежнення Альжиру. Можливість такої револьти зв'язують з утечею провідника а л ь ж и р с ь к и х французів Пєра Ляґайлярда і 4 інших підсудних, обвинувачених в організуванні протиурядового спротиву і заворушення в Альжирі, що відбулися в січні ц. р. Процес їх почався цими днями і під час його перерви Ляґайлярд і 4 інші підсудні зникли із Парижу. В політичних колах здогадуються, що вони втекли до Еспанії і звідти будуть пробувати дістатись до Альжиру, щоб організувати там дальший спротив проти здійснюваної де Ґолем політики замирення в Альжирі.

Ґана зірвала дипломатичні взаємини з Бельгією

Аккра. — Муринська Ґана зірвала дипломатичні взаємини з Бельгією, скинувши на Бельгію вину за те, що теперішня фактична влада в Конґо, очолювана полковником Мобуту, викинула відтіль ґанського амбасадора та не допустила до приїзду на його місце нової 6-членної ґанської дипломатичної місії. Це вже друга африканська держава, яка мститься на Бельгії за поведення конґолійських властей. Коли конґолійський президент Касавубу зажадав від президента З'єдиненої Арабської Республіки Нассера, щоб той відкликав свого амбасадора, який втручається у внутрішні конґолійські справи й займається недопускальними внутрішньо-конґолійськими інтриґами, той вправді того амбасадора відкликав, але одночасно — сконфіскував увесь бельгійський маєток в Єгипті. Совєти і всі інші протектори прокомуністичного Люмумби в Конґо є переконані, що всіми діями, що довели до скинення Люмумби і тепер його арештування — керує Бельгія.

КОМУНІСТИЧНИЙ МАНІФЕСТ ПІДТРИМУЄ ТЕЗУ ПРО ПЕРЕМОГУ КОМУНІЗМУ БЕЗ ВІЙНИ

В ДЕКЛЯРАЦІЇ КОНФЕРЕНЦІЇ КОМУНІСТИЧНИХ ПАРТІЙ СВІТУ ПІДТВЕРДЖЕНО МОЖЛИВІСТЬ КОЕКЗИСТЕНЦІЇ МІЖ КОМУНІСТИЧНОЮ І КАПІТАЛІСТИЧНОЮ СИСТЕМАМИ, АЛЕ ВОДНОЧАС ІЗ ЦИМ ПОВТОРЕНО ПОГРОЗУ „ПОХОРОНИТИ КАПІТАЛІЗМ"

Лондон. — Згідно з повідомленням із Москви, там проголошено врешті декларацію наради провідників вісімдесять й одної комуністичних партій, що тривала понад три тижні, починаючи від 7 листопада ц. р. Закликаючи всіх комуністів світу визнавати і стверджувати передову і провідну ролю комуністичного руху в сьогоднішній світовій ситуації, в деклярації підтверджена можливість коекзистенції з існуючими тепер протилежними капіталістичними режимами і досягнення комуністичних цілей з допомогою мирних засобів. Текст цієї деклярації розіслано до опублікування у всіх комуністичних органах світу. В Лондоні одержано покищо тільки зміст цієї деклярації разом із найважливішими цитатами із неї. Визнавши провідну ролю совєтської комуністичної партії в сучасному комуністичному русі і в його боротьбі за здійснення комуністичних цілей і ствердивши, що СССР стає вже провідною індустрійною потугою світу і що такою індустрійною державою стане незабаром теж і комуністичний Китай, деклярація натавровує американський „імперіялізм" як головний фактор „агресії і війни" у світі й обвинувачує ЗДА в таких фактах „агресії", як втримування НАТО, підтримування західньо-німецького мілітаризму, окупація Формози і загрожування інтервенцією Кубі. Водночас із цим у деклярації висловлено признання й подив для „героїчної боротьби" альжирських повстанців і для народів Конґа і Лаосу за їх спротив „кримінальним діям імперіялістів". В дальшому в деклярації ствердженно можливість виключення третьої світової війни, але водночас із цим висловлено погрозу, що якщо „імперіялістичні маніяки започаткують війну" то „народи світу знищать і похоронять капіталізм".

Відкидаючи „американську доктрину" холодної війни і вдержування світу над краєм й п р о п а с т и і стверджуючи все ж таки можливість досягнення перемоги комунізму з допомогою мирних з а с о б і в, комуністичні партії у своїй деклярації заявляють, що „мирна коекзистенція держав не визначає відмови від клясової боротьби, як це твердять ревізіоністи", бо „коекзистенція держав з різними суспільними системами є сама формою клясової боротьби між соціялізмом і капіталізмом". Наприкінці ствердженo, що найголовнішою метою і завданням комуністичних партій у здійснюваній ними програмі мирного встановлення комуністичного ладу в різних країнах є „активна і рішуча боротьба з агресивними імперіялістичними силами" і тому теж, комуністи не зрікаються і не зречуться проведення своєї „історичної місії", встановленої у вченні Маркса і Леніна. Висловлені в деклярації ствердження вважають в політичних колах Заходу перемогою Хрущова над тезою комуністичного К и т а ю про неминучість збройного зудару між комуністичним і капіталістичним світом.

Захід допоможе Югославії устабілізувати її валюту

Београд. — Міжнародний Монетарний Фонд дасть в найближчих двох тижнях велику позику комуністичній Югославії, у висоті коло 300 мільйонів долярів, з головною ціллю — стабілізувати югославську валюту та вможливити реалізацію торговельних умов, за якими Югославія могла б розплачуватися за закордонні товари також югославськими динарами, з устійненою твердою реляцією до доляра, фунта, франка чи німецької марки. Ця санація югославської валюти, якої до цього часу, нарівні з рублем, не приймали в міжнародних розрахунках, уможливить Югославії приступлення до Генерального договору в справах тариф і торгівлі (т. зв. ҐАТТ). У згаданій санаційній позиції для Югославії партиципуватимуть по $25 мільйонів також Західня Німеччина й Італія. До цього часу 300 югославських динарів офіційно рівнялось одному долярові, — туристам офіційно вимінювано динари в реляції $1 за 600 динарів, але на „чорній біржі можна було дістати за $1 — 3.000 динарів і ще більше. Хоч Югославія Тіта це країна комуністична, проте західні країни ніби зробили добрий досвід з можливостями торговельних і культурних взаємин з нею, при чому Тіто ніби поводиться простойніше не тільки за всіх інших сателітних вожаків, але й багатьох „невтральних", включно навіть з деякими репрезентантами Індії.

Сніжна хуртовина на Середньому Заході

Шикаґо. — 5-го грудня сніжна хуртовина зблизилася з півночі і заходу до стейтів Небраска, Монтана, Міннесота, Вайомінґу та обидвох Дакот. Одночасно температура обнизилася в деяких околицях до зера. Бюро погоди остерігає проти сніговій, бо з Канади йде хвиля холодного повітря, яка обнизить температуру на північній частині рівнини. Бурі панують і над озерами Сюпіріор, Гюрон і Мишиґен. У Вайомінґу напало 4 цалі снігу, у Денвері пів стопи. В Небрасці падав дощ із снігом. Зате на східньому узбережжі країни була 5-го грудня гарна погода, а температура в пополудневих годинах доходила до рекордового числа — майже 62 ступнів. Але і тут передбачають зміну, бо має падати дощ, а в гірських районах навіть сніг.

В Канаді нараджуються над збільшенням експорту

Оттава. — При кінці тижня в столиці почалися наради над тим, яким би то способом збільшити експорт канадійських товарів, щоб можна було з успіхом конкурувати з відбудованими країнами Західньої Европи, СССР і Британського Коммонвелту. В нарадах беруть участь 110 торговельних комісарів, які прибули із закордонних країн, і більше як 8,000 канадійських промисловців, які служать порадами, як збільшити кількість канадійського експорту. Міністер торгівлі Джордж Гіес, який заплянував ці наради, сказав, що це є „найінтенсивніша торговельна офензива", яка колинебудь була в історії Канади. Впродовж двох тижнів торговельні комісари будуть переводити розмови з представниками промисловости. Міністер торгівлі Гіес, відкриваючи наради сказав, що Канада є на четвертому місці між промисловими державами, бо перед нею в Европі й Америці йдуть ЗДА, Англія і Зах.Німеччина

Німецька Протестантська Церква закликає німців не втікати на Захід

Бонн. — Єрархія німецької Протестанської Церкви проголосила заклик до всіх своїх визнавців у Східній Німеччині, щоб вони „без уваги на поважні причини" не втікали на Захід та щоб „один одному помагали, щоб могти залишитись на місцях". Водночас вона закликала своїх визнавців і всіх німців у Західній Німеччині, щоб вони не намовляли своїх рідних, приятелів і знайомих до втечі з Східньої Німеччини до Західньої. Причиною цього заклику є така масова втеча з-під комуністичного режиму у Східній Німеччині, що простий нарід залишається без духовних і світських провідників, без лікарів, учителів, без професіоналістів і кваліфікованих робітників. В останньому місяці знову 22.000 осіб втекли з Східньої Німеччини на Захід а взагалі за останних 10 років втекли три мільйони осіб

В АМЕРИЦІ

● **Згідно з цьогорічним переписом населення** до найбільших десятьох міст ЗДА належать такі міста: Ню Йорк — 7,781,984, Шикаґо — 3,550,404, Лос Анджелес — 2,479,015, Филаделфія — 2,002,512, Дітройт — 1,670,144, Балтімор — 939,024, Гюзтон (Тексас) — 938,219, Клівленд — 876,050, Вашинґтон — 763,956, і Ст. Луїс — 750,026.

● **Федеральний суд ЗДА** дав дозвіл видати пашпорт на виїзд до СССР і Чехо-Словаччини 80-річному емеритованому голові комуністичної партії в ЗДА Вілліямові З. Фостерові, де він має лікувати свою серцеву недугу. Його мали судити за змову проти демократичної влади ЗДА, але від 1949 року його не можна було судити, бо, згідно з твердженням лікарів, він нездужає на серце. Фостер мав би вернутися до ЗДА впродовж 20-ох днів від дня, коли б цього зажадала американська влада. Він повинен інформувати уряд про кожночасний свій побут.

● **В неділю 4-го листопада** в столиці Куби Гавані відбулася демонстрація 300-ох студентів і кількох корів біля американської амбасади, під час якої демонстранти протестували проти того, що частина американської ракети не діяла згідно з пляном і впала на Кубу, де вбила одну корову. До корів прив'язано написи: „Айзенгавер вбив одну нашу посестру". Бугай ніс напис: „Коли вбиватимете корови, то матимете до діла з биками". Кастро кричить про „нову інвазію" на Кубу, хоч ракета впала на території Куби тому, що машинерія зле діяла, і ракета не полетіла в космічні простори.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Проф. д-р Іван Мірчук** одержав під час свого перебування у Вінніпеґу з рук посадника Степана Дзюби відзнаку цього міста і грамоту почесного громадянина Вінніпеґу — відзначення, що його надає це місто найвидатнішим особам. Посадник Степан Дзюба прийняв проф. д-ра Івана Мірчука в товаристві проф. д-ра П. Юзика і о. ред. С. Іжика. В довшій розмові порушено актуальні культурні та наукові справи.

● **Святочний концерт на пошану Митрополита Кир Андрея Шептицького** влаштує в неділю дня 11 грудня ц. р. Союз Українок Америки, 71-ий Відділ в Джерзі Сити при співучасті Парафіяльної школи, „Рідної школи" і Пласту. Відкриє академію всч. о. З. Бачинський, доповідь виголосить п-і Квітка Стецюк. В дальшій програмі, крім спогаду д-ра В. Білозора, передбачені виступи проф. С. Дзядова з фортепіяновим сольо, Марти Кокольської-Кобрин з сопрановим сольо при акомпаніяменті проф. Галі Клим, точки місцевих українських хорів і виступи молоді з Пласту і „Рідної школи". Відбудеться концерт в залі Українського Народного Дому о год. 5-ій по пол.

У СВІТІ

● **П'ять африканських держав,** Етіопія, Ґана, Ґвінея, Малі і Марокко, — зголосили в Об'єднаних Націях резолюцію, щоб проголосити цілий африканський континент „безатомовим". Практично, ця резолюція вимагає, щоб на африканському континенті не переводжено атомових дослідів і не встановлювано атомових баз та щоб ніодна африканська держава не озброювалась атомовою зброєю. Резолюція звернена головно проти Франції, яка на Сагарі переводить свої атомові досліди.

● **Французький президент** Шарль де Ґоль перевів наради з усіми головами найбільших французьких партій та лідерами парляментарних фракцій, виясняючи ім свої пляни щодо розв'язання проблеми Альжиру. Між запрошеними були колишні премєри Ґю Молле, який є генеральним секретарем французьких соціялістів, і Фелікс Ґайлярд, лідер французької Радикальної партії.

● **У Женеві** відбуваються наради 29-х держав, що є членами Міжурядового Комітету для европейської міграції. Принявний на тій конференції Ради названого Комітету американський конґресмен Франсіс Волтер, співавтор обов'язуючого в Америці іміграційного закону МекКаррена - Волтера, заявив, що ЗДА „через ніч" стали прибіжищем масової іміграції з Куби, при чому коло 36.000 ЗДА признали вже право політичного азилю. Коло 1.000 кубинців втікає кожного тижня з „раю" Фіделя Кастра.

● **Комуно - польський уряд** видалив із Польщі кореспондентку французького щоденника „Франс Суар", Еву Фурміс, відмовивши їй — без подання причини — продовження її візи. За ствердженням комуністичного „Життя Варшави", французька журналістка подавала „фальшиві" інформації про страйковий рух у Польщі.

● **Філіппінський** міністер закордонних справ Феліксберто Серрано виявив, що затяжні переговори між Філіппінами і ЗДА щодо ревізії договору про встановлення на Філіппінах американських баз з 1947 року, закінчено повною згодою. Америка погодилась на вимогу філіппінців, що американські вояки, які провиняться проти карного філіппінського закону, будуть відповідати перед філіппінськими судами.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Єдність християнізму

„Ми робимо історію" — ствердили Папа Іван XXIII і голова Англіканської Церкви архиєпископ з Кентербері Джофрі Фішер, коли вони стрінулись в минулу п'ятницю, 2-го грудня ц. р. у Ватикані і, подавши один одному руку, дали цим актом перший назверхній маніфестаційний знак для взаємного зближення, толеранції і, як заявили в комунікаті, для плекання братерських почувань між всіма християнами. Одногодинна розмова між головами Католицької і Англіканської Церков не заторкувала безпосередньо проблеми з'єднення Церков. Ця проблема надто складна, надто глибока і надто трудна, щоб можна вирішувати її у короткій, формальній зустрічі. Те, що накипіло сторіччями, вимагає куди більше часу і уваги, щоб його усунути. Це ж не тільки догматичні, церковно - організаційні й престижеві спори, але передусім глибокі психологічні розбіжності, що вкорінились вже в світогляд членів різних віровизнань. Але — як заявив архиєпископ Фішер — „назріває час для закінчення холодної війни між різними християнськими Церквами". Теперішній Папа, давши ініціятиву для скликання у 1962-му році нового Вселенського Собору та покликавши до життя у зв'язку з цим Собором окрему Комісію для сприяння християнській єдності, дав сильний поштовх в напрямку до старань за єдність в Християнській Церкві.

У обох комунікатах про ту п'ятницеву зустріч у Ватикані говориться про її тільки „куртуазійний" характер. Хоч архиєпископ Фішер, рахуючись із настроями своїх одновизнавців, заявив потім, що він не поїхав до Папи „капітулювати", себто зрікатися самостійности Англіканської Церкви, проте, однаково і Папа і Архиєпископ з Кентербері своїми одягами, церемоніялом прийняття й отією заявою щодо історичного значення їхньої зустрічі, старалися водночас радше підкреслити велику її вагу для дальших взаємин всередині християнського світу, а не поменшувати її. Очевидно, у тій зустрічі не брали участи два рівнорядні чинники, хоч би тому, що голова Католицької Церкви володіє над 500 мільйонами визнавців, а Англіканської Церкви — над 40 мільйонами. Папа римський є тільки один, а голів інших християнських Церков багато. Мабуть і Папа і Архиєпископ Фішер свідомо згадали в своїх комунікатах, що вони розмовляли теж про подорож, що її безпосередньо перед тим Арх. Фішер зробив на Середній Схід: він нараджувався там з царгородським православним патріярхом Атанагоросом. Тому ця п'ятницева розмова в бібліотеці Ватиканського палацу була одною з таких подій, що їх згодом історики згадають, як перший крок до наступних великих перемін.

Так само, як розкол у Католицькій Церкві 867-го і 1054-го рр. і пізніша реформація в 15 і 16 сторіччях мали свої причини, без уваги на те, як їх хто оцінює, так само нині існує одна надзвичайна велетенської ваги причина, яка спонукує всіх відповідальних керівників Християнських Церков шукати наближення, поєднання. Цією причиною є атеїстичний, розкладовий, руїнницький комунізм, який перестав бути сектою жмені фанатиків, а став войовничою потугою, що змагає заволодіти світом. У цій ситуації чіткіше, як будь-коли інде, унагляднюється факт, що Ватикан не є тільки організаційною верхівкою єдності Церкви, а символом наймогутнішої потуги, що протиставиться комунізмові, та якою є ввесь християнізм, із своєю культурою, своїм світоглядом, своїм цілим духовим наставленням. І коли нині всьому християнському та взагалі всьому вільному світові грозить заглада збоку комуністичного царства сатани, того значення Ватикану, як незламної антикомуністичної фортеці, не можуть не добачувати й голови інших Церков.

Гін до об'єднування, а не роз'єднування видний скрізь. Ось чотири американські протестантські Церкви — Методистська, Епископальна, Презвитеріянська і Об'єднана Церква Христа, разом із понад 18 мільйонами вірних, повели заходи для об'єднання. Раз-у-раз чути вістки про заходи для об'єднання Православних Церков, при чому — очевидно — головним ворогом такого об'єднання є московська Православна Церква, фактично узалежнена від большевицької влади і підчинена їй, як один із знарядів її імперіялістичної політики. В інтересі вільного світу, в інтересі всіх поярмлених большевиками народів, зокрема у кардинальному інтересі України й українців лежить згода всередині всього християнського світу.

91-ше совєтське „нєт"

Вето, поставлене головою совєтської делегації в ОНаціях Валеріяном А. Зоріним проти прийняття в члени Об'єднаних Націй африканської держави Мавританії, яка була французькою колонією і яку Франція визнала незалежною державою в листопаді ц. р., є уже 91-им із черги і консеквентно теж 91-им прикладом разючого зловживання Совєтами правом вета, що прислуговує їм, як одній із великодержав.

Водночас із цим це вето і його обставини є ще одним переконливим доказом повної безпринципности Совєтів у проголошуваних ними гаслах і вимогах звільнення африканських народів з-під колоніяльної залежности і надання їм повної суверенности і державної незалежности. Не зважаючи на те, що Мавританії, як і кожній іншій африканській країні прислуговує право самовизначення, совєтська делеґація в Об'єднаних Націях заквестіонувала це право, заявляючи, що справа Мавританії . . . скомплікована, бо ця країна, яка охоплює 415,000 квадратових миль, була колись „історичною територією" Марокка, яке й досі не зрезиґнувало із своїх прав до Мавританії, признаних йому договором з 1906-го року в Альґесірас, що був підписаний не тільки Францією, але і З'єдиненими Державами Америки та колишньою царською Росією. З другого боку, відмовляючи Мавританії права на місце в Об'єднаних Націях, Совєти зробили це з інтенцією здобути для себе прихильність і вдячність Марокка, яке є рішучим противником мавританської незалежности і яке вимагає влучення цілої Мавританії в склад марокканської держави. Але ж уже самого вершка безпринципности досягли Совєти, пропонуючи „приватним шляхом" американській і французькій делеґаціям в ОН свою готовість визнати навіть право Мавританії на членство в ОН, що за ним заявилося 8 членів Ради Безпеки на всіх 11, в заміну за згоду на прийняття в члени ОН совєтської маріонетки Зовнішньої Монголії, або т. зв. Монгольської Народної Республіки. Тому теж цілком справедливо делеґації західних держав в ОН наатаврували совєтські махінації із їхнім 91-им ветом, як спробу політичного шантажу.

Совєтська торгівля народами у здійснюваній ними в ОН, як і взагалі на міжнародному терені політичній тактиці не є нічим новим. Проявили вони цю безпринципність, добиваючися вже від багатьох років місця в ОН для Зовнішньої Монголії і бльокуючи своїм вето затверджування в членстві таких країн, як Японія, Австрія, Італія, Португалія й Ірляндія, без уваги на те, що всі ці країни, як суверенні держави, мали повне право на негайне признання їм місця в Об'єднаних Націях. Виступаючи із своїм вето, Совєти вміли завжди використати його для того, щоб добитися тих чи інших вигідних їм політичних поступок. Досягнувши безупинним шантажем і торгуванням бажані їм цілі, Совєти згодом погоджувалися „великодушно" на визнання цих країн членами ОН, що, треба сподіватися, повториться і тепер у випадку з Мавританією.

Великої симпатії серед африканських народів цими маневрами і хитруванням Москва не діб'ється, тим більше, що вже тепер вона починає ділити всі нові незалежні країни в Африці на дві категорії, приязні і ворожі до Совєтського Союзу, нацьковуючи залежні від себе чи прихильні для себе країни проти всіх тих, що осміляються ставити опір совєтським намаганням поширити їх колоніяльний вплив у цих країнах і встановити там або комуністичний лад, або прихильні до Москви режими.

Богдан Галайчук

ПОТРЕБА АКТУАЛІЗАЦІЇ ДОКТРИНИ МОНРО

Буенос Айрес. — У хвилині, коли будуть надруковані ці рядки, може вже зберуться міністри закордонних справ американського континенту щоб зайняти становище до „експорту революції", зорганізованого Фіделем Кастром на більшу скалю. Але історичну вагу тієї конференції можна з'ясувати вже сьогодні: вона має заперечити або потвердити твердження Хрущова, мовляв, доктрина Монро мертва.

Доктрина Монро — це реакція молодої американської демократії проти абсолютистичної інтервенції, що її плянував т. зв. Святий Альянс, очолений Олександром І Романовим. Тепер йдеться теж про подібну реакцію проти спроби експорту тоталітаризму, початої — не лише плянованої — наслідником Олександра, Нікітою І Хрущовим. Аналогія, здавалося б, досить ясна, і коли Латинська Америка не добачила її та не витягнула остаточних висновків, життєвучість доктрини Монро насувала б великі сумніви.

І в 1826-му році і сьогодні йдеться про оборону тієї самої вартости: демократії! Все таки з того часу змінилося чимало. В тому часі устроєм притаманним европейському континентові був абсолютизм, зреставрований Віденським Конгресом і запопадливо бережений директорією абсолютистичних великодержав, — „Святим Альянсом". Здійснена З'єдиненими Державами і бажана молодими еспано-американськими республіками, демократія була тоді устроєм притаманним Новому Світові. Годі те саме сказати сьогодні, коли, за вийнятком Еспанії та Портуґалії, демократія панує в усій вільній Европі, куди глибше закорінена та краще устабілізована, ніж у великій частині Латинської Америки. Колишня континентальна вартість піднеслася до вартости спільної всьому Заходові, але традиційної формули, на жаль, не зактуалізовано, панамериканізму не заступлено ніяким „панокциденталізмом".

Основна вартість панамериканізму, демократія, не втратила ваги від часів Монро до сьогодні, але залишилася в давніх рамах. Тому переса-дою називати панамериканізм анахронічним — ця опінія досить поширена в Латинській Америці, — зате можна назвати його „ахронічним", залишеним поза часом. Тому саме втратив він чимало на атракційности та мобілізуючій силі. Він бо вказує на вартість, але не на ворога, який ту вартість загрожує.

Свідомість власної індивідуальности, як групи, кристалізується у протиставлені зовнішньому, ворожому світові, шляхом порівняння з тим останнім. Щойно при такому порівнянні помічуємо специфічні риси, яких не мають „вони", але які маємо „ми", які складаються на індивідуальність нашої групи та обосновують її солідарність. Держава — ствердив свого часу відомий швайцарський інтернаціоналіст - соціолог Шіндлер — осягає внутрішню єдність завдяки відрізненню від посторонніх держав. Подібне можна сказати і про народи, які на наших очах кристалізуються в кордонах недавно еманципованих колоній. Індійці — це людська маса, поділена бар'єрами мовними, кастовими та іншими. Вона відкрила спільноту — географічну, культурну, історичну — щойно тоді, коли зустріла білого завойовника, який не належав до тієї спільноти і який підкреслював свою чужість, часто з ароґантською расовою гордістю. Нині можна бачити подібний, хоч куди примітивніший процес в Африці: протиставлення білому колонізаторові, протиставлення білої шкури чорній — це єдине, що сяк-так лучить населення, яке не вийшло з племінної організації та не знає ніякої вищої спільноти понад плем'я.

Подібне можна бачити і на Заході. Старовинні греки були солідарними лише в обличчі „варварів", єдність середньовічної Европи випливала з протиставлення „невірним". Австрійський інтернаціоналіст Блюдорн вважає, що сьогодні твориться своєрідний „західньо - европейський націоналізм", як реакція проти загрози зі Сходу. Нова хвиля „невірних" загрозила Европі, пробуджуючи свідомість західньої культурної спільноти — приспану раціоналістичним і технократичним універсалізмом, приспану космополітичним пилом. Західня Европа свідома не лише ЗА ЩО вона має боротися, але і ПРОТИ КОГО — відтіля її динаміка, солідарність, скорість та рішучість реакцій.

Того саме бракує американському континентові, і це у великому ступні пояснює, чому панамериканізм такий схематичний, холодний, бездушний. ЗА демократію? Добре, але чому тоді виступати лише проти бородатого народного трибуна — не проти традиційних диктаторів у генеральських уніформах? Тут необхідно покласти крапку над „і", стверджуючи ясно, ПРОТИ кого. Святий Альянс здавна не існує, Варшавський Пакт ще не пробився до панамериканських текстів — ні до латино - американських мозків. По Латинській Америці дальше плентаються блудні лицарі, готові воювати „проти всякого роду екстремізмів, лівих чи правих", або і проти вітряків. Завішений поза часом, „захронізований" панамериканізм не бачить проти себе ніякого ворога з крови і кости, що йому загрожує і що проти нього треба мобілізуватися, хоч цей ворог, комуно - московський імперіялізм і колоніялізм у цілій своїй грозі стоїть перед його воротами.

Ґелбрейт про потребу рятування доляра

Бостон. — Економічний дорадник нововибраного президента Джана Ф. Кеннеді професор економіки в Гарвардському університеті Джан Кеннет Ґелбрейт, промовляючи на зборах Товариства Часописних Редакторів, заявив, що основною фінансовою політикою ЗДА в найближчому часі має бути рятування доляра проти можливої інфляції. Він сказав, що фінанси на закордонну допомогу треба буде здобути з тієї надвишки, яка повинна постави з балянсу в торгівлі з закордонними державами. Надвишку долярів треба буде здобувати також із того, що до ЗДА мають прибувати щораз то численніші закордонні туристи, яких треба заохотити до численнішого відвідування ЗДА.

ДЕ ҐОЛЬ ПОСПІШАЄ

Париж. — Не зважаючи на гострий спротив правих, де Ґоль поспішає з реалізацією свого пляну щодо Альжиру. Він не раз заявляв, що альжирської нації ніколи не було, як ніколи не було й держави, а цим між рядками сказавши, що й сьогодні альжирці не являють ще нації, проте, він здає собі справу з того, що в сьогоднішні часи всі процеси проходять приспішеним темпом і 6 років революційної боротьби альжирського підпілля поклали нестерту печать на населення цієї країни.

Заперечуючи можливість переговорів з підпіллям як з партнером, де Ґоль не виключає, що й загал населення висловиться за самостійність і відділення від Франції, навіть коли плебісцит самовизначення проходитиме під контролею французької армії. Бож фальшувати виборів він не збирається.

Де Ґоль заявив, що він вірить в те, що альжирці таки виберуть можливість залишатись у зв'язку з Францією, побачивши реальну перспективу для побудови в тісному контакті з кол. метрополією „альжирської Альжирії". — Врешті-решт це теоретично не виключене. Всяку революцію роблять невдоволені маси. Від 1954 р. доволі мало зроблено для того, щоб ті маси задовольнити, а всі досі проголошені пляни не здійснені. Скидати вину за це на підпілля, що воно — мовляв — не дає змоги здійснювати обіцянок, бо не припиняє війни, нічого не допомагає.

Де Ґоль рішений вину на підпілля скинути в основному: в відложенні плебісциту про самовизначення. Але далі більше нічого не слід відкладати, бо можуть статися такі чи інші несподіванки й до плебісциту — дійде швидше, як сьогодні виглядає. Які є шанси на те, що населення висловиться за федеративний зв'язок з Францією? Сьогодні шанс на це дуже мало. І де Ґоль хоче ті шанси створити.

Для цього треба викликати зацікавлення у широких мас, співпрацею з Францією, і — в першу чергу — притягнути до співпраці інтеліґенцію. А тієї інтеліґенції, в першу ж чергу міщанства, не так то вже мало. Вона не йде на співпрацю з адміністрацією, бо досі нема на це змоги. Адже це була б співпраця в боротьбі з підпіллям, а на це ніхто не піде, бо навіть найбільший противник метод підпілля мусить признати, що не було б ніяких уступок збоку Франції, коли б не те підпілля й навіть — може — коли б не його жорстокі методи.

І тому де Ґоль починає поважні заходи. Вони далекі від того, щоб задовольнити самостійників - підпілля, але вони мають шансу заанґажувати маси. Найперше він створив міністерство для справ Альжиру й на його чоло поставив амбасадора Жокса. Прізвище це не викликало ніякої реакції в Альжирі, бо там він не відомий. Але це один з найкращих французьких дипломатів і його де Ґоль на це становище призначив не випадково. Це перший повоєнний амбасадор Франції в Москві. На цьому пості він знаменито вив'язався. Адже не забуваймо, що він мусів здобути признання для Франції, мусів відвоювати для неї авторитет, коли Сталін уважав, що Франція взагалі не має нічого до говорення і навіть був проти того, щоб французи брали участь в підписуванні німцями капітуляції.

Далі Жокс був першим амбасадором Франції в Західній Німеччині. Тут також треба було незвичайного хисту, щоб відвоювати не так авторитет, як довіря. Адже займав він цей пост після окупації французами Сарщини, і коли воєнні рани ще були зовсім відкриті. А проте саме він довів до створення передумовин мирної співпраці й майже сердечних відносин між Францією та Німеччиною. Те, що сьогодні німецькі батальйони відбувають вправи у Франції і нема ніяких демонстрацій, що комуністи не відважуються починати ніяких заколотів, це справді революція в історії німецько-французьких відносин.

Та сучасне завдання Жокса буде чи не найважче. Бо як би там не було, а в Москві й у Бонні Жокс мав партнерів, яких не можна рівняти ні з молодим альжирським підпіллям, ні з альжирськими колоніялістами, які не хочуть логічно думати. Та призначення саме Жокса свідчить, що де Ґоль справу цього міністерства трактує дуже поважно.

В цьому міністерстві має бути якнайбільше мусульманських урядовців. Ціла революція має відбутись в адміністрації альжирської території. Де Ґоль бо рішений на проведення негайно широкої деколонізації Альжиру, щоб викликати довір'я найширших мас населення.

Щоб послабити опозицію правих у Альжирі, які не хочуть і далі мусульман визнавати за рівних собі людей, в Парижі звільнено усіх підсудних в процесі за бунт 24-го січня. Вони відповідатимуть з вільної стопи. Треба сумніватися, чи це задовольнить більше число крайніх, коли одночасно в Альжирі звільняють сотки, а незабаром і тисячі інтернованих мусульман.

Але сьогодні вже де Ґоль не дуже оглядається на крайніх правих. Він знає, що їх нічим не задовольнить, що вони нічого не навчилися з ходу історії, бо не здібні навчитися. Тому він ставить справу „альжирського Альжиру" під всенароднє референдум і правдоподібно вже в половині грудня. Нема сумніву, що більшість буде за політикою де Ґоля. Для тієї більшости звільнення арештованих є дуже відпружуючим заходом, який викликає надії і оптимістичний настрій.

Весь плян розв'язки справи побудований логічно й виглядає консеквентним. Залишається тільки відкритим питання: а що на це підпілля? Відомо, що воно буде проти. Відомо, що його в цьому підтримуватимуть Москва і Пейпінґ. Вже до Марокко прибули китайські міномети й індокитайські специялісти від проривання дротяних загорож, що перемогли французів під Дієн-Бієн-Фу. Але — Туніс, і Марокко не будуть за тим, щоб альжирське підпілля попало в повну залежність від Москви, бо ні одна, ні друга держава не хоче московської колонії на своїх кордонах. І підпілля мусітиме поступитися, якщо Франція дасть йому змогу зробити це, не втративши лиця, не капітулюючи. Бо капітулювати воно не хоче, а його капітуляції не хоче також мусульманське населення Альжиру.

О. Д-вич

ГОЛОС У ДИСКУСІЇ

ПРО ПОТРЕБУ САМОКРИТИКИ

Хочу скласти признання д-рові Л. Ортинському за його відважну критику нашої спільноти на еміграції, поміщену в „Свободі" ч. 227 ц. р. „Самообман і самозакохання" — це вже наша хронічна і, на жаль, дуже поширена недуга. Постала ця недуга вже давненько, а розвинулась тому, що батьки народу та політичні проводи не звернули належної уваги ще в її початках. Сьогодні вже боротьба з цією недугою буде тяжка, бо спільнота вже призвичаїлася до приємної неправди та обурюється терпким словом правди. Уявіть собі, що хтось критикує пана голову одної з наших установ, інший критикував провід політичного середовища!.. Так — ми критики боїмося, а про саму критику й говорити нічого, бо самозакохана спільнота її виключає, а про провідників і не згадуйте! Невже ми досконала спільнота, а наші провідники непомильні? Як же інакше і правильніше поступають наші американські співгромадяни!

Ось, найновіший приклад: цими днями посадник міста Філадельфії, аналізуючи відносини міста і передмість, ужив невдалого вислову. Вже на другий день місцевий часопис скритикував посадника, а на третій день посадник оголосив у тому самому часописі подяку Редакції за доброзичливу критику та перепросив усіх, хто був ображений його невластивим виразом. Прошу мати на увазі, що Редакція часопису підтримувала посадника при міських і президентських виборах. Подібних прикладів я міг би навести більше, а як у нас? Ми конструктивної критики майже не маємо, але маємо дуже часто погану лайку, яка іноколи обертається в провокацію, а не критику. Чи багато наших часописів помістить критичні зауваги чи спростування „невмисних помилок"? Треба писати до часопису іншого політичного напряму, або до конкуренційного видавництва. Як наші політичні середовища критикують одні одних у своїх партійних органах — соромно згадувати. А тимчасом кричимо, що нас ніхто не любить. А хто ж може нас любити? Назвіть мені хоч одну провідну особу, яку б політичні противники не обплюгавили? Хтож тоді має нас репрезентувати?

Нарікаємо, що американці не хочуть визнати нашого передрішення. Запитую нарікайлів - патріотів: скільки наших патріотів молодшого покоління визнають творців того нашого передрішення? Хто відповідає за те, що наша молодь не знає правди про наше передрішення? Автор цих рядків — учасник подій українізації російських військових частин в 1917 році, а також учасник І-го Зимового Походу і пережив визвольну збройну боротьбу 1917 - 1920 рр. А що я вичитую в часописах? Наші патріоти обмежують визвольну боротьбу до 1918 - 1919 років. А де ж ділася весна національно-політичного і збройного відродження України, рік 1917-ий? Хто сміє викреслювати з'нашої збройної боротьби рік 1920-ий з його славним І-им Зимовим Походом? Хто викреслить 1921-ий рік з ІІ-им Зимовим Походом? Кому вільно зневажати героїв І-го і ІІ-го Зимових Походів, що віддали своє життя за Батьківщину? Так маємо виховувати нашу молодь?

Ми хочемо, щоби нас визнавали, ба, навіть любили, а забуваємо, що визнання і любов здобуваються гідною, чесною і завзятою боротьбою за право і правду.

Як учасник І-го Зимового Походу закликаю наших науковців, публіцистів, журналістів і працівників пера розпочати І-ий науково - публіцистичний похід за Правду України вже в 1961-му році. Вшануймо Батька Тараса у 100-річчя його смерти посиленим походом в обороні Правди України на внутрішньому і зовнішньому форумах!

Інж. Макар Каплистий
Сотник Армії УНР

Степан Женецький

УКРАЇНЦІ В ПОЛЬЩІ

(8)

Це неприхильне ставлення всіх поляків, зі священством включно, до Української Католицької Церкви, зручно використовує московська Православна Церква, яка намагається поширити свої впливи серед українців у Польщі, головно серед лемків. Весною 1951-го року „сам" московський патріярх Алексей ще з двома єпископами „Русской Православной Церкви" вибрався на канонічну поїздку по Лемківщині, щоб поширити там свої впливи.

Насильне поширювання московського казьонного православ'я серед українців у Польщі, як і по всій Україні, не страшне. Воно є хвилеве і проминальне і, як вся московська влада, держиться на московських штиках.

Шкільництво

З настанням відлиги в Польщі, тамошні українці найбільше уваги приклали для організації рідного шкільництва. Вони бо розуміли, що школа, в якій їхні діти будуть навчатися української мови — це одиноке заборolo перед польонізацією. Тому користаючи з лібералізації варшавського комуністичного режиму, українці в Польщі всі свої сили звернули на розбудову рідного шкільництва та на використання можливостей навчання української мови в польських школах.

Зразу після Варшавського З'їзду, українці в Польщі мали деякі успіхи в ділянці розбудови рідномовного шкільництва та в навчанні української мови в польських школах. До травня 1957-го року, отже за рік діяльности УСКТовариства, у 157 польських школах навчалося вже 2,219 українських дітей української мови. В двох початкових школах у Чахові і Білому Борі, відбувалося все навчання в українській мові. В Бартошицях організовано ліцей, де підготовляли учителів для українських шкіл та для навчання української мови в польських школах. Пізніше відкрито виключно для українців загально - освітній ліцей у Злоторії а ще пізніше такий самий ліцей в Перемишлі.

Та скоро показалося, що розбудова українського шкільництва в Польщі засуджена на невдачу. Хоч поляки ніби-то дозволили на його організацію, але умовини для того є дуже важкі і несприятливі. Найбільшою перешкодою в цьому є розпорошення українського населення аж у 9-ох західніх і північних воєвідствах, внаслідок чого в одному селі находиться часто лиш по кілька українських родин.

Дальшою, неменш важливою, перешкодою є брак українських учителів. Як пише „Наше Слово" з Варшави, в Польщі є поважне число українських учителів, але досі тільки незначна їх частина зголосилася до праці в українському шкільництві та до навчання української мови в польських школах. Вони бояться виявити себе, що вони українці, щоб не наражуватись на шикани та дискримінацію з боку польських шовіністів.

З браку українських вчителів, подекуди українську мову навчають українських дітей польські вчителі, які знають українську мову, головним чином переселенці з українських теренів. Знаючи шовіністичне наставлення всіх поляків з українських теренів до українців, нам стане зрозуміло, що ті вчителі не навчають українських дітей української мови, тільки насміхаються з неї і з українських дітей. Про це писало раніше навіть „Наше Слово". Голосяться ті польські вчителі навчати українську мову не з любови до неї чи з обов'язку, а просто тому, щоб заробити ще додаткову плату.

Подекуди навіть самі українські батьки не хочуть посилати своїх дітей на науку української мови, бо бояться, щоб вони, українські діти, не стали предметом насміхів та нагінки зі сторони польських дітей і польських учителів. А яке є ставлення поляків до тих українських дітей, що відвідують години навчання української мови, найкраще свідчить голос в дискусії під час зборів восвідського УСТК у Вроцлаві в 1957-му році. Там одна жінка говорила (цитуємо за „Нашим Словом" ч. 8. з дня 24-го лютого 1957): „Як наші діти, яких ми посилаємо вчитися української мови, мають себе добре почувати, коли їх польські ровесники співають таку дискримінаційну пісоньку:

На ґуже каліна,
А на долє каша —
Уцєкайце украіңци,
Бо Польска єст наша,
і т. д."

Ясно, що в таких відносинах, де польська вулиця виявляє погромницькі настрої у відношенні до українських дітей, за те, що вони навчаються української мови, не всі батьки мають відвагу посилати своїх дітей на науку української мови.

Та найбільшою перешкодою в розвитку українського шкільництва в навчанні української мови в Польщі є вороже ставлення до них польського комуністичного режиму. Школам з українською мовою навчання польський уряд не дає жадної державної субвенції, хоч вони ніби числяться державними. Вдержання дітей в бурсах при тих школах таке коштовне, що українські батьки не можуть їх оплатити, і тому мало учнів у тих школах. Тим школам, як довідуємося із „Нашого Слова", допомагає, як може українське громадянство, влаштовуючи приватні збірки, імпрези тощо. Поляки також відстрашують українських батьків посилати своїх дітей до шкіл з українською викладовою мовою тихими підшептами, що, мовляв, ті діти, які покінчили українські школи, не зможуть одержати праці і т. п.

Отже, з одного боку польські комуністи ніби дали дозвіл на папері, що українці мають право організувати українське шкільництво та навчати своїх дітей українською мовою, а з другого боку чинять явні перешкоди в організації тих шкіл та в навчанні української мови.

ЗАКЛИК
Комітету Пам'ятника Тарасові Шевченкові

Американські Українці!

Стоїмо на порозі 1961 року, великого року сторіччя смерти Тараса Шевченка. В тому році цілий український нарід, однаково в Україні і поза нею, буде відзначувати ці великі роковини.

Тарас Шевченко був не тільки поетом, не тільки малярем, але й борцем за розкріпощення та визволення українського народу з неволі. Без елементів духовости Т. Шевченка не було б новочасного українства, не було б українських визвольних змагань у 1917—20 роках, не було б і дальших усіх кривавих етапів везвольної боротьби по нинішній день.

Тарас Шевченко був не тільки борцем за визволення українського народу, але й невтомним борцем за загальнолюдські ідеали братерства і волі. Для нього такою ж святою була боротьба за волю українського народу як і боротьба за волю всіх інших неволених народів. А ідеалом для нього був державний устрій З'єдинених Держав Північної Америки. Він же у 1857 р. після заслання писав:

„Коли ми діждемось Вашингтона
З новим і праведним законом?
А діждемось таки колись."

З уваги на те, ми, американські українці, що, чи то власновільно, чи в наслідку великих воєн і їх страхіть, чи накінець у наслідку московської комуністичної загрози для життя й свободи, найшлися на американській землі та живемо під „праведним законом Вашингтона", зобов'язані пом'янути Тараса Шевченка у Сотні Роковини його смерти особливо торжественно і з пієтизмом.

Уже в цьому 1960 р. перші вшанували пам'ять великого Шевченка американці. Бож це Американський Конгрес, хоч і на суґестію Українського Конґресового Комітету, видав окрему книжку, присв'ячену нашому поетові. У ній з'ясована діяльність Т. Шевченка, його геройська боротьба за волю свого народу та за вселюдські ідеали. Обі палати цього ж Американського Конґресу прийняли у вересні 1960 р. одноголосно резолюцію про будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у столиці ЗДА, Вашинґтоні, що по підписанню її Президентом стала законом.

Пороблено також поважні заходи про те, щоб у ЗДА в серії борців за свободу появилась поштова марка з фотом Т. Шевченка. Відповідний проєкт такої марки є вже в розпорядженні генерального постмайстра у Вашинґтоні.

Дня 16 вересня 1960 р. засновано в Ню Йорку з ініціятиви УККА окремий Крайовий Комітет Будови Пам'ятника Тарасові Шевченкові.

Цей Комітет цим і звертається до всіх американських українців з таким закликом:

Українці Америки!

Не забувайте, що ми вже осягнули багато для гідного вшанування Шевченкових Роковин смерти, які припадають у 1961 році. Не забувайте, що не тільки американський, але й український загал, як у розсіянні у вільному світі так і на рідних землях буде слідкувати за тим, як ми виконаємо свої великі зобов'язання супроти пам'яті найбільшого генія Української Землі тут, в Америці, якої державну незалежність і справедливий внутрішній устрій Він поставив в основу своєї політичної програми.

Тому готовіться всі до співпраці у святкуваннях та до участи у звеличуванні Т. Шевченка будовою пам'ятника для нього у столиці ЗДА Вашинґтоні.

Не забувайте, що кошти будови пам'ятника будуть великі. Вони будуть високі не тільки тому, що пам'ятник має стати у столиці ЗДА Вашинґтоні, але й тому, що він мусить мати високу мистецьку вартість, мусить бути виконаний у найкращому матеріялі, словом мусить бути репрезентативний, гідний найбільшого нашого поета - борця й українського імени.

Комітет певний, що при збірках на таку високу ціль не буде в Америці ні одного українця й українки, які не дали б пожертви у належній висоті відповідно до своєї спроможности. „Комітет будови" буде заінкорпорований, а вплачувані жертви можна буде відтягати від податку на основі привілею, про який Комітет старається.

Всі українські організації по всіх українських громадах Америки з Відділами УККА на чолі повинні зараз же приступити до творення місцевих „Комітетів для будови пам'ятника і святкування сотних роковин смерти Тараса Шевченка".

Підписаний Комітет будови пам'ятника рахує на загальну і масову підтримку його праці. Всі зорганізовані Шевченківські Комітети на місцях діставатимуть своєчасно інформації та вказівки, як вести цілу справу.

З вірою в свої сили приступаймо при Божій Помочі до продовжування започаткованого діла в надії на успішне його завершення. Таким чином солідарними з'усиллями вшануємо гідно пам'ять найбільшого Сина України.

За Крайовий Комітет Будови Пам'ятника Шевченкові:

Проф. Роман Смаль-Стоцький, голова; **проф. Юрій Шевельов і проф. Лев Добрянський**, заступники голови. **Дмитро Галичин**, екзекутивний директор; **д-р Ярослав Падох**, секретар; **Платон Стасюк**, касир; члени: **Ігнат Білинський, Святослав Гординський, Теодор Качалуба, Йосиф Лисогір, д-р Зеновій Лиско, Василь Мудрий, Олекса Повстенко, Василь Стецюк.** Контральна Комісія: **Михайло Дуткевич, Теофіль Кульчицький, д-р Володимер Калина, Олена Лотоцька, д-р Роман Осінчук, Едвард Попіль, Іван Поритко, Юліян Ревай, Роман Слободян.**

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Панахида по бл. Степанові Бандері в українській прав. церкві св. Михаїла в Гемпстеді, Н. Й.

23-го жовтня відслужено Панахиду по бл. п. Степанові Бандері, провідникові українських націоналістів, в церкві св. Михаїла в Гемпстеді. Панахиду відслужив о. Василь Чекалюк, настоятель парафії, згадуючи в своєму слові заслуги та працю Покійного для українського народу в його боротьбі за Самостійну Державу. Під час Панахиди вірні стояли із запаленими свічками та українським і американським прапорами. При кінці панахиди на заклик о. настоятеля вірні зложили 30.85 дол. на українських інвалідів. Цією жалібною молитвою наша парафія вшанувала пам'ять того, який своє життя віддав для свого народу, а для нас полишив заповіт праці і пожертви в боротьбі за визволення України. Хай чужа земля, в якій на віки спочив вірний син України, буде йому легкою, а пам'ять про нього хай живе між нами.

о. В. Ч.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

Літературний конкурс СФУЖО

З ініціятиви й фундації президента м. Дітройту **Марусі Бек** створено при СФУЖО літературну нагороду для жінок-письменниць. У виконанні цієї постанови проголошуємо оцим —

Літературний конкурс 1960 р.

Предметом конкурсу є оповідання або повість для молоді юнацького віку з довільною тематикою з нашого сучасного або минулого.

На нагороду призначено 200 дол., а саме по 100 дол. за два рівнорядні літературні твори.

Учасниками конкурсу можуть бути жінки-письменниці або всі, що хотіли б ними бути.

Терміном закінчення конкурсу є **31 березня 1961 р.**

Надіслані твори розгляне **Мистецьке жюрі** у складі: Катерина Антонович, Ольга Войценко і д-р Ярослав Рудницький.

Конкурсові твори слід надсилати в трьох примірниках під псевдонімом, подаючи справжнє прізвище автора в окремій запечатаній конверті на адресу „Жіночого світу" у Вінніпеґу, з допискою: **для Комітету Літературної Нагороди.**

Woman's World, P. O. Box 791, Winnipeg, Wan., Canada

Комітет Літературної Нагороди

70-річний ювілей Д. Янківського в Міннеаполісі, Міннесота

З ініціятиви Відділу Українського Конґресового Комітету 1-го листопада приятелі і друзі визначного громадянина Д. Янківського відзначили 70-річний Ювілей цього визначного громадянина. З цієї нагоди влаштовано прийняття, яким зайнялася пані Зірка Данилюк. Присутні засіли до гарно заставлених столів і в товариській гутірці згадували окремі епізоди з його життя.

Відкрив святкування голова Відділу УККА пан Дубравський, а проводив вечором радний УН Помочі пан Стефан Коцюба, який також є членом Українського Народного Союзу.

За увесь час пережитий в Міннеаполісі п. Янківський брав активну участь у всіх імпрезах і культурних підприємствах. Він був довголітнім директором Української Рідної Школи при парафії св. Михаїла в Міннеаполісі, поставивши викладання і навчання у цій школі на належну вишину. Він був чинний в праці міннеапольського Відділу УККА, не пропустивши ні одного засідання, він був одним з основоположників Української Відпочинкової Оселі, а потім скарбником її Управи. Пан Янівський завжди визначався високою толерантністю, ставлячи добро українського імени на першому місці, і тому його поважають всі угруповання українські на терені Твин-Сити.

Зібрані на святі зложили в честь ювілята 23 доляри 45 центів на залишенців в Европі, які переслано чеком до ЗУДАКомітету.

Бажаємо дорогому ювілятові багато здоров'я, щоб він і надалі щиро працював для добра української справи.

М. Г.

До Українського Громадянства

Вже другий рік на території Дітройту існує перша цього роду в Америці коедукаційна „Гай-Скул" — українська середня школа Непорочного Зачаття. В 10-ій та двох відділах 9-тої кляси навчається тепер 95 учнів. Школа нараховує 4 духовні та 5 світських учителів.

Навчання поставлено на рівні максимальних американ. вимог. Крім цього українська мова є обов'язковою. Маємо намір дати учням якнайкращі знання не лише з предметів, конечних для вступу до американських коледжів, але також нагоду вивчати українську мову, літературу, історію, культуру та обряд.

Хочемо виховати нові кадри, нове молоде покоління на допомогу нашій поневоленій Батьківщині, на допомогу всьому вільному світові у рішальному змагу Христа з дияволом. Хочемо, щоб Божа Правда та ідеї волі, свободи і справедливости затріюмфували і на землі наших батьків. Не нарікаймо, що наші організації занепадають через брак молоді. Чужі школи виховують нашу молодь для себе а не для нас.

Тому, якщо хочете, щоб Ваші ідеї жили в серцях прийдешніх поколінь, якщо хочете, щоб звуки української пісні лунали в мурах нашої школи, якщо бажаєте, щоб серця майбутніх поколінь розуміли, як колись билось Ваше серце, — не завагайтесь вложити і свою цеглину, свій даток, щоб ця скромна школа стала гордим здобутком всього українства на цій вільній американській землі.

Вашим скромним датком Ви будуєте собі живий пам'ятник, якого не знищить жадна ворожа сила.

Тому зверніть свої обличчя і серця до молоді, вона потребує Вашої духової і матеріяльної підтримки.

За Управу Школи
о. д-р Степан Кнап, парох церкви Неп. Зач.
Сестра Саломея, ЧСВВ, дир. школи
П. Стасів, заступ. директора

Президент Айзенгавер передасть свої папери й архів урядові ЗДА

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер 20го січня 1961-го року передасть урядування своєму наступникові Джанові Ф. Кеннеді і, згідно з американськими звичаями забере свої документи і президентський архів із собою. Але пізніше він це все має передати на власність американського уряду, подібно як це зробив його попередник в Білому Домі Гаррі С. Труман, і як це зробила родина покійного президента Ф. Д. Рузвелта. Президентський архів Айзенгавера буде знаходитися в Абілені, Кензас, де є музей і бібліотека ім. Айзенгавера. Гадають, що і Айзенгавер, подібно як і Труман, писатиме спогади про свою 8-річну президентуру. Документи по Трумані є в Бібліотеці ім Трумана в Індепенденсі, Мізурі, а Рузвелтові у Гайд Парку, Н. Й. Крім того ще три інші президенти, і то всі з 19-го віку, передали свої архіви до публічного вжитку: Теодор Рузвелт і Вільям Говард Тефт, яких документи є в Конґресовій бібліотеці, та Герберт Гувер, архів якого є в бібліотеці Стенфордського університету. Документи по деяких президентах розгубилися, а по інших їхні спадкоємці попродали або передали до бібліотек або приватним збирачам.

● **Виставу малярських праць проф. Поповича п. н. „Симфонія моря"** відкрито дня 4 грудня ц. р., при 15 Вест 25-ій вул. і 20 Вест 26-ій вул. в Ню Йорку. Виставка триватиме до 18 грудня ц. р., і відкрита для оглядання від 10 год. ранку до 5.30 по пол. в будні дні.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 10.

Д-р І. Макаревич, Ню Йорк	$ 10.00	М. Баран, Торонто	2.00
М. Сенько, Невінгтон	8.00	А. Вовк, Гайтс он Гадсон	2.00
І. Вишинський, Парма	5.00	П. Клімовський, Елмайра	2.00
П. Машталяр, Торонто	5.00	П. Яворський, Гомер Сіті	2.00
О. Рудницький, Монтреал	5.00	В. Сак, Мейпелвуд	2.00
Д-р С. Тимків, Селісбурі	5.00	Е. Барнич, Асторія	2.00
Т. Шемечко, Клівленд	3.00	П. Прибитківський, Торонто	2.00
Б. Мацук, Балтімор	3.00	І. Ющак, Нюарк	2.00
Г. Туркевич, Сиракюз	3.00	О. Козар, Трентон	2.00
Л. Бержницький, Пермсавкен	3.00	А. Тихонюк, Батавія	2.00
І. Дацишак, Літл Фолс	3.00	М. Білан, Ню Йорк	2.00
В. Сабат, Торонто	2.00	В. Хеляк, Джерзі Сіті	2.00
Н. Попадюк, Ракітан	2.00	М. Вербінський, Клівленд	2.00
В. Пенюк, Сеймор	2.00	І. Лесняк, Джексон Гтс	2.00
Г. Павлик, Петерсон	2.00	О. Стеткевич, Ню Йорк	1.85
А. Обуховський, Трентон	2.00	Г. Ж., Діксон	1.50
П. Галонцка, Вунсакет	2.00	Е. Гаврилко, Дірборн	1.30
І. Демчук, Форест Гілс	2.00	П. Боровський, Нюбурґ	1.00
С. Бурбело, Ірвінґтон	2.00	О. Березюк, Гігбінґ	1.00
Н. Москаль, Спрінґ Валей	2.00	М. Девенюк, Люзерне	1.00
Г. Кук, Асторія	2.00	Н. Боднар, Гісайд	1.00
Т. Л., Асторія	2.00	П. Шимкович, Ню Йорк	1.00
Г. Філь, Дітройт	2.00	М. Тимчук, Филаделфія	1.00
І. Нагорняк, Дітройт	2.00	В. Габрович, Гемілтон	1.00
А. Іванців, Олісн	2.00	М. Ніньовський, Дітройт	1.00
М. Вівчаровський, Фила.	2.00	В. Герич, Квінс Вілидж	1.00
П. Дудко, Савтпорт	2.00	О. Твардовський, Нюарк	1.00
К. Шебунчак, Рай	2.00	П. Коцюбка, Потсвіл	1.00
Т. Зобко, Бікон Фолс	2.00	М. Дорош, Нюарк	1.00
В. Велиток, Бріджпорт	2.00	А. Білоус, Бронкс	1.00
Г. Войтечко, Вілмінґтон	2.00	Д. Кішенук, Гіксвіл	1.00
М. Танчук, Честер	2.00	Б. Сольчаник, Ірвінґтон	1.00
Е. Шафран, Форест Гілс	2.00	Я. Кубів, Питсбурґ	1.00
В. Чучман, Амстердам	2.00	Л. Шишка, Монтреал	1.00
Г. Рубас, Ансонія	2.00	Т. Коваль, Шикаго	1.00
М. Гос, Геркімер	2.00	М. Керич, Гемстед	1.00
Т. Юрчак, Салем	2.00	М. Ждан, Клівленд	1.00
П. Мицишин, Фила.	2.00	В. Воробець Нюарк	1.00
Б. Коваль, Шикаго	2.00	О. Коцюба, Елдистон	1.00
М. Корнова, Толідо	2.00	І. Озоровський, Джерзі Сіті	1.00
Д-р А. Школьник, Клівленд	2.00	Г. Паніж, Міннеаполіс	1.00
Г. Сайкевичг, Піквіл	2.00	М. Костишок, Річмонд	1.00
П. Ткачук, Шикаго	2.00	М. Колюбінський, Фінiксвіл	1.00
С. Пилипишин, Сиракюз	2.00	І. Фединич, Рачестер	1.00
М. Кісіль, Джемейка Пл.	2.00	А. Триш, Дітройт	1.00
Д. Домарацький, Ансонія	2.00	Разом	$ 190.15
І. Деревляний, Вайтстон	2.00	Раніше проголошено	$ 2,504.30
Н. Паламар, Літл Фолс	2.00		
А. Зазуляк, Фила.	2.00	Разом	$ 2,694.45

Адвокат Денис Квітковський членом Комісії Культури стейту Мишиґен

Дітройт, Миш. — Дж. Менен Вільямс, губернатор стейту Мишиген, створив 8-го листопада ц.р. т. зв. Комісію Культури стейту Мишиген, зложену з 68 членів. Це, як зазначує місцевий щоденник "Detroit Free Press" з 9-го листопада „цілком новий підхід цього стейту" до справ культури. Ніодин стейт не розв'язував цієї проблеми в такий прямий спосіб, як це робить Мишиґен". Комісія має піддержку обох партій. Новообраний губернатор стейту, Джан Б. Свейнсон, в листі до Комісії заявив, що він визнає її і хоче, щоб вона працювала під час його урядування. Мета Комісії спершу простудіювати культурне життя стейту, а пізніше, на основі цих студій, найти спосіб співпраці стейту з різними приватними культурними одиницями. В першому чартері Комісії сказано, що „завданням Комісії є ствердити, чи віднайти дійсну ролю стейту в заохочуванні й допомозі повного вияву нашої культури". Перше засідання Комісії відбулося 10-го листопада в Ленсінгу, столиці Мишигену, під головуванням губернатора, а наступне засідання повної Комісії відбудеться 10-го січня 1961 року. Перше завдання Комісії було створити ділові комітети, що й зроблено. Комісія згодилася створити Комітет Етнічної Культури й Народного Мистецтва побіч Комітетів літератури, танків, історії і музеїв, мистецтва, театру й театрального мистецтва та музики.

Одним із членів Комісії губернатор іменував адвоката д-ра Дениса Квітковського з Детройту. В номінаційному листі сказано: „Ви своєю минулою і теперішньою діяльністю в культурній ділянці засвідчили, яку велику ролю може відіграти Культура у вільній суспільності, і провадили в цьому напрямі провідну ролю. Тому з почуттям гордости іменую Вас до Культурної Комісії Стейту Мишиґен". Адв. Денис Квітковський і п-ні Аладар Мадярі - Косса (мадярка) є одинокими членами Комісії з нової імігрпції. М. ін. до Комісії належать такі загальні особи: п-ні Генрі П. Вільямс, мати губернатора, п-ні Волтер П. Рутер, дружина президента автомобільних робітників, А. Лоухгайм Саріней мистецький критик і дружина відомого архітекта Яро Сарінена; Мінору Ямасакі світової слави архітект й інші відомі фігури культурного життя стейту Мишиґин. Довгі статті на тему створення цій Комісії помістила місцева преса, а „Ню Порк Таймс" помістив також довгу статтю зараз з першого засідання Комісії.

Рокефеллер говорить про „тісну співпрацю" з Ніксоном

Вашингтон. — Нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер відвідав віце-президента Ричарда М. Ніксона і під час другого сніданку з ним заявив пресі, що між ним і Ніксоном існує „тісна співпраця" на те, щоб із „Республіканської партії зробити конструктивну і позитивну силу", а не організацію з „негативними цілями". Рокефеллер відповів сміхом на заввагу журналіста, що між ним, цебто Рокефеллером й Ніксоном виникло змагання за провід серед республіканців. Ніксон не з'явився на пресовій конференції. При кінці тижня відбулися численні наради республіканців в справі, яку опозиційну ролю має грати Республіканська партія у відношенні до уряду Кеннеді. Частина республіканців рекомендує вести завзяту опозицію супроти Кеннеді; інші гадають, що це було б вбивче для партії, яку назвали б обструкційною групою. Ніксон розмовляв із своїм президентським заступником Генрі Кебот Ладжом, який може буде кандидувати на становище сенатора, з якого мусить зрезигнувати сенатор Джан Ф. Кеннеді, який стане президентом.

Визначний промисловець підтримує протистрайкові пропозиції робітництва

Ню Порк. — Визначний промисловець, президент Мідяної Корпорації Кеннекотт Чарл Р. Кокс заявив, що він вповні підтримує заходи Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій, щоб всякі спори між зорганізованим робітництвом і промисловцями полагоджувати мирним способом, без коштовних і шкідливих страйків. На думку Кокса виключення страйків причиниться до економічного розвитку країни. В серпні цього року правний дорадник АФП-КІО Артур Дж. Голдберг звернувся з просьбою до президента Айзенгавера, щоб зорганізувати постійну Крайову Раду Дорадників із представників робітництва і промисловців, яка розв'язувала б всі спори між світом праці та промислом. Кокс промовляв на зборах Металюрґічного Товариства. Він казав, що ті сотки днів праці, витрачених внаслідок страйків, — це великі втрати і для робітників і для промисловців, і тому треба всіма засобами дбати про те, щоб всякі спори в промисловості розв'язувати без страйків.

Гувер стверджує, що число більших злочинів збільшилося на 11 відсотків

Вашингтон. — Директор Федерального Бюра Інвестиґацій Дж. Едгар Гувер ствердив, що в перших дев'ятьох місяцях цього року число злочинів збільшилося на 11 відсотків в порівнянні з тим самим часом в 1959 році. Гувер заявив, що в першій чверті ц. р. число злочинів збільшилося на 7 відсотків в порівнянні з минулим роком; в другій чверті те збільшення виносило 9 відсотків, а в усіх трьох цьогорічних чвертях воно становило аж 11 відсотків. Число пограбувань збільшилося аж на 16 відсотків; крадіжок із вломом зросло на 15 відсотків; крадіжок предметів, вартостей понад $50 — на 9 відсотків; зґвалтувань — 8 відсотків; вбивств — 4 відсотки; пошкоджень тіла — 3 відсотки, в сільських районах число більших злочинів збільшилося на 5 відсотків. Гувер закликає громадянство організованим способом дбати про те, щоб зменшити число злочинів в цій країні.

Короткі Вістки

● **Зв'язковий урядовець** новобраного президента Кларк Кліфорд повідомив, що він вже п'ять разів конферував із дорадником президента Айзенгавера генералом Вілтоном Б. Персонсом в справі перебрання урядування новою адміністрацією в січні 1961-го року. Незабаром, після найменування членів кабінету новим президентом, новоназначені секретарі відбудуть розмови із теперішніми секретарями, і під час тих розмов будуть обговорювати справу перебрання урядування.

● **Американського летуна у Франції,** капітана-пілота Чарлза Бравна, нагороджено найвищим відзначенням за мирового часу, Медалею Вояка, за те, що після катастрофи його великого гелікоптера, він, ранений і викинений далеко на поле, підповз назад до горіючої машини та з надлюдським зусиллям витягнув відтіль двох ранених летунів.

● **До Західнього Берліну** втекло із Східньої Німеччини протягом минулого місяця листопада 22,000 осіб. У жовтні цього року втекло 15,751 осіб. Цей наплив не меншає, а посилюється, даючи найяскравіший доказ нестерпних умовин життя під комуно - німецьким режимом.

● **Совєтська преса** заперечила закордонні поголоски, наче б маршала Родіона Малиновського „вичистили" як військового міністра. Маліновський, мовляв, тільки на відпочинковій відпустці, а заступає його маршал Гречко.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

КЛІВЛЕНД, Ог. — Місячні Збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відділ 102, відбудуться в неділю, 11-го грудня 1960, безпосередньо після співаної Служби Божої в залі церковній. Повідомляємо, що **Річні Збори** відбудуться в понеділок 26 грудня 1960, о год. 1-ій по пол. в залі церковній при 2280 В. 7 вул. — М. Малеський, предс., С. Косик, кас., М. Бобечко, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, Ілл. — Товариство „Запорозька Січ", Відділ 284 повідомляє своїх членів, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го грудня 1960 р., в год. 2-ій по пол. в УНДомі, при 1020 Норт 9 вул. На тих Зборах буде вибір Нового Уряду на **рік** 1961. — Іван Василюка, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Товариство „Мир", Відділ 324, повідомляє, що звичайні Місячні Збори відбудуться дня 10 грудня 1960, о год. 7-ій веч. Просимо прибути і вирівнати членські вкладки за біжучий рік. Крім цього є дуже важливі справи до полагодження. — Семен Барабах, предсідник, Іван Струк, секретар.

ЛІНДЕН, Н. Дж. — Т-во Ів. Франка, Відділ 306 повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що **Річні Збори** відбудуться в суботу 10 грудня 1960, о год. 7.30 веч., при 610 Ван Буерон евню, в домі Стефана Берези. На Зборах будуть звіти Управи і Контрольної Комісії, Рівнож відбудеться вибір нової Управи на 1961 рік. Проситься, отже, усіх членів прибути на ці Збори й запросити нових кандидатів у члени УНС, Членські залеглости і вкладки за останні місяці приймає секретар Відділу при 19 Іст Прайс вул. — С. Береза, предс., І. Ашуст, кас., А. Андрійців, секр.

АМСТЕРДАМ Н. Й. — Т-во Івана Франка, Відділ 266 повідомляє, своїх членів що Місячні Збори відбудуться в суботу 12 грудня 1960, в год. 7:30, веч., в домівці УНДому, при 6 Телер вул. Буде вибір Управи на рік 1961 як теж обговорюватиметься справу нового Народного Дому. Приєднуйте нових членів до УНС. — Василь Труфин, секр.

БАЛТІМОР, Мд. — Б-во Пресвятої Тройці, Відділ 320 повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю 11-го грудня 1960, в год. 2-ій по пол. в Українському Горожанському Клюбі, 3101 О'Донвел вул. Проситься всіх членів прибути на означений час і вирівнати свої залеглості. — Д. Пісецький, предс., І. Малко, секр.

ТОЛІДО, Огайо. — Уряд Б-ва св. О. Николая, Відділ 167 повідомляє своїх членів, що **Річні Збори** відбудуться в неділю дня 11-го грудня о год. 2-ій по пол., в залі св. Михаїла під числом 2824 Леґрендж вул. Просимо прибути й вирівнати залеглі членські вкладки, полагодити ще й інші справи та вибрати Уряд на 1961 рік. — Д. Медецький, предс., Ів. Кульматицький, секр.-кас.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Володимира Відділ 130 відбудуться в суботу 10 грудня о год. 8-ій веч. в приміщенні Українських Кат. Ветеранів при 33 Іст 7 вул. Порядок Зборів: Відчитання протоколу, звіт фінансового секретаря і Контрольної Комісії, відчитання кореспонденції і біжучі справи. Перед Зборами можна вплатити членські вкладки. — І. Малець, секр.

СТАПЛЕТОН, Н. Й. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відділ 211 повідомляє своїх членів, що **Річні Збори** відбудуться в суботу 10-го грудня 1960, точно о год. 7.30 веч. в Парафіяльнім Домі, 288 Вондербілт евню. Проситься членів прибути на ці Збори, бо буде звітування Уряду і Контрольної Комісії за цілий рік діяльности, як теж вибір нового Уряду на 1961 рік. Довгуючих членів просимо вирівнати залеглості. Приймаємо нових членів до нашого Відділу. Згідно з ухвалою — неприсутні на Зборах урядники й члени підлягають покаранні. — Антін Кривий, предс., Василь Каравановнч, кас., Теодор Соколовський, секр.

МОНЕССЕН, Па. — Б-во св. ап. Петра і Павла, Відділ 338 повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го грудня 1960, о год. 1.30 по пол. в УНДомі при 2-ій вул. і 213 Скунмекер евню. На порядку нарад: вибір Управи на 1961 рік і розглянення важливих справ Б-ва. — Павло Янковський, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Т-во Богдана Хмельницького, Відділ 133 повідомляє своїх членів, що 10-го грудня, о год. 8-ій веч. в домі Української Централі при 180 Вілям вул. відбудуться **Річні Збори.** Проситься всіх членів прибути на ці Збори, на яких, після відчитання звітів Уряду і Контрольної Комісії за шість місяців буде вибір нового Уряду на 1961 рік. Перед і підчас Зборів прийматиметься членські вкладки і залеглости. — Володимир Гвязда, предс., Іван Андрійчин, секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Т-во Тараса Шевченка, Відділ 156 повідомляє своїх членів, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го грудня 1960, о год. 2-ій по пол. в Громадському Домі. Обов'язком кожного члена є бути приявним на Зборах та вислухати звітів з діяльности Уряду і Контрольної Комісії за останній рік. Відтак відбудуться вибори нового Уряду на 1961 рік. — Н. Іщук, предс., В. Трач, кас., В. Новак, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Б-во св. Василія Великого, Відділ 364 повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю 11-го грудня 1960, о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 3161 Іст 93 вул. Проситься членів прийти на останні Збори в цьому році і вирівнати свої залеглі вкладки та скласти довільну пожертву на Фонд Наглої Потреби. Просимо прибути на Збори з новими кандидатами в члени нашого Б-ва. — Григорій Кукиз, предс., Іван Кореневич, рек. секр., Евстахій Макарик, кас., Володимир Владика ф. ск.

ЛУДЛОВ, Масс. — Т-во ім. І. Франка, Відділ 253 повідомляє членів, що **Річні Збори** відбудуться в неділю 11-го грудня о год. 1-ій по пол. в новій парафіяльній залі. Проситься членів обов'язково прибути на Збори. Буде вибір нового Уряду й інші важливі справи для вирішення. — П. Павлів, предс., В. Фцик, кас., П. Пилипів, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Т-во Запорозька Січ, Відділ 75 повідомляє своїх членів, що **Річні Збори** відбудуться в неділю 11-го грудня 1960 о год. 1-ій по пол. в залі УНДому при вул. Мартін. Проситься прибути на ці Збори обов'язково. На порядку нарад: звіти урядників і вибір нового Уряду на 1961 рік. Після Зборів прийматиметься членські вкладки. — П. Рогатинський, предс., П. Павлик, кас., Б. Верещинський, фін. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Річні Збори Т-ва Запорозька Січ, Відділ 367 відбудуться в неділю 11-го грудня в **Українсько-американськім Клюбі** в год. 1.30 по пол. Просимо всіх членів явитися на Зборах та взяти участь у виборі нового Уряду на 1961 рік. Рівнож просимо, щоб кожний член старався приєднати бодай одного члена для нашого Т-ва, а довгуючих членів — вирівнати свої кладки. — Г. Лилак, предс., П. Песко, кас., В. Попович, секр.

АЛЛЕНТАВН, Па. — Повідомляємо всіх членів Б-ва св. Арх. Михаїла, Відділ 147, що **Річні Збори** відбудуться в неділю 11-го грудня о год. 1.30 по пол., в залі Української Прав. Громади при 803 Н. Фронт вул. З огляду на звітування уступаючої Управи, вибір Уряду на 1961 рік та вирішення важливих справ, просимо членів взяти на Зборах участь. — Дмитро Рудакевич, предс. Іван Гуцайлюк, кас.; Іван Заворський, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. — Т-во Запорозька Січ, Відділ 192 повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю 11-го грудня в УНДомі о год. 1.30 по пол. На порядку нарад — звіт Уряду і вибір нового Уряду на 1961 рік. — Ярослав Сенишин, предсідник, Матвій Політило, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Т-во Українська Січ, Відділ 182 повідомляє своїх членів, що **Річні Збори** відбудуться в неділю 11-го грудня 1960. Початок о год. 2-ій по пол. в залі парафіяльній при 45-47 Товн евню, Пассейк. Проситься усіх членів прийти на Збори, вислухати звітів урядників і Контрольної Комісії та вибрати Уряд на 1961 рік. — М. Філь, предс., Г. Яськів, фін. реф., І. Ладичка, кас., М. Хербетко, рек. секр.

ВІЛЬМІНГТОН, Дел. — Б-во св. І. Хрестителя, Відділ 247 буде мати свої **Річні Збори** в неділю 11-го грудня 1960 в церковній залі св. ап. Петра і Павла, 623 Со Гелд вул. і на ці Збори запрошуємо всіх членів. — Уряд.

Провіденс, Р. Ай. — Б-во Любов, Відділ 177 повідомляє своїх членів, що **Річні Збори** відбудуться в неділю 11-го грудня о год. 1.30 по пол. в церковній залі при 628 Паблік вул. На порядку нарад звіти і вибір Уряду на 1961 рік. Просимо всіх членів Відділу вирівнати свої зобов'язання найдальше до 25-го грудня. — І. Лаба, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Т-во ім. Івана Франка, Відділ 146 повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю 11-го грудня о год. 1-ій по пол. в залі при 2965 Карпентер вул. Проситься членів прибути на час. На порядку нарад — звіти уступаючої Управи і вибір Уряду на 1961 рік. Членів просимо прийти з новими кандидатами на членів нашого Відділу. — Михайло Війтович, предс., Іван Підперигора, кас., Дмитро Фарлей, рек. секр.

ГЕРИ, Інд. — Т-во ім. Шевченка, Відділ 100 повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в суботу дня 10-го грудня 1960 о год. 2-ій по пол. в приміщенні Інтернейшнел Інститут при 15 вул. Медісон. На порядку нарад: звіт Управи і вибір Управи на 1961 рік. Проситься про численну участь. Юлія Фудж, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сес-во Рож. Пресв. Богородиці, Відділ 36 повідомляє свої членкині, що **Річні Збори** відбудуться в неділю 11-го грудня о год. 1.30 по пол. На парядку нарад: вибір нового Уряду на 1961 рік. Просимо наших членкинь, які залягають з членськими вкладками, щоб старалися в скорому часі ці свої зобов'язання вирівнати. Рівнож просимо приєднувати нових членкинь до нашого Відділу. — Єва Геруля, предс., Катерина Ярославська, кас., С. Гунька, секр.

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Управа Т-ва ім. Т. Шевченка, Відділ 349, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю 11-го грудня о год. 2-ій по пол., в домі Ветеранів при Вашинґтон вул. Проситься членів обов'язково прибути, щоб вирівнати членські вкладки і обговорити цілий ряд важливих справ. — Управа.

ПАЛМЕРТОН, Па. — Б-во св. О. Николая, Відділ 369 повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю 11-го грудня 1960 о год. 4-ій по пол. в церковній залі. Проситься членів вирівнати свої залеглости. — Управа.

КЛВЛЕНД, Огайо. — Т-во Запорозька Січ, Відділ 251 повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю 11-го грудня в церковній залі при В. 7-ій вул. після вел. Служби Божої. Довгуючих членів проситься вплатити залеглі вкладки. Рівночасно пригадується, що **Річні Збори** Т-ва відбудуться 1-го січня 1961 р. — В. Козир, предс., Ф. Бенко, кас., Я. Кравчук, секр.

МЕКІСПОРТ, Па. — Управа Т-ва „Запорозька Січ", Відділ 132, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться дня 11 грудня ц. року в церковній залі, після співаної Служби Божої. Проситься всіх членів прибути на збори, вирівнати залеглі і біжучі вкладки. На порядку нарад: Вибір Управи на 1961 рік. — Г. Куницький, предс., Д. Смерека, секр., П. Несторович, кас.

ТАРЗАН, ч. 4,565. Безвихідне положення.

Згідно з наказом Віри майполюда вивели і під насильством списів вкинули до заґратованої келії,

Тарзан обмірковував свою справу. Він знав, що мусить діяти швидко, бо Віра боїться його, і тому є небезпечним.

І незабаром надійшла можливість, коли самотній пігмей надійшов із мискою харчів!